

Η γενοκτονία των Αρμενίων

«Δεν είχε ακόμα χαράξει», έλεγε ο πατέρας μου, “όταν όλο το χωριό ξεκίνησε με θρήνους συνοδεία μερικών ζαπτιέδων (Τούρκων χωροφυλάκων) παίρνοντας τον δρόμο της εξορίας, με πολύ λίγα από τα υπάρχοντά τους, αφού τα πάντα έπρεπε να τα εγκαταλείψουν, γυναίκες, παιδιά και γέροι. Οι άνδρες είχαν συλληφθεί τις προηγούμενες μέρες και είχαν οδηγηθεί μακριά από το χωριό, στη γειτονική Καισάρεια. Ύστερα από πορεία μερικών ωρών φτάσαμε στην Καισάρεια και εκεί που πλησιάζαμε στην πλατεία της πόλης, από την κεφαλή της πορείας άρχισε ένας σπαρακτικός θρήνος που σε

λίγο έφτασε και σε μας και μας κάλυψε. Αντικρύσαμε ένα φοβερό θέαμα. Η πλατεία είχε μετατραπεί σε ένα δάσος με αγχόνες με τα άψυχα σώματα των αγαπημένων μας να κρέμονται. Ο θρήνος ξέσκιζε τον ουρανό, γυναίκες σφιχταγκαλιάζαν τα μικρά τους και περνούσαν μπροστά από τις κρεμάλες χωρίς να τους επιτρέπεται να σταματήσουν έστω και λίγο. Άλλες έπεφταν λιπόθυμες, κλαίγοντας σπαρακτικά τραβώντας τα μαλλιά τους. Οι ζαπτιέδες τις χτυπούσαν βάνουσα υποχρεώνοντάς τις να προχωρήσουν. Αδιάφορο για τον θρήνο των γυναικών, ένα χαμίνι, τουρκόπαιδο, ξυπόλυτο, τριγυρνούσε μέσα στις αγχόνες, καγχάζοντας και τραβώντας από τα πόδια τα σώματα των κρεμασμένων, τα έφτυνε, τα κουνούσε πέρα δώθε, και φώναζε χλευαστικά “Που είναι η Αρμενία σας;”. Και φυσούσε το πρωινό αεράκι κάνοντας τα άψυχα αθώα σώματα να αιωρούνται μέσα σε μια μακάβρια μελωδία που δημιουργούσαν οι τριγμοί από τα σχοινιά και τις αγχόνες».

Καραμπέτ Καλφαγιάν (Αρμένιος ιστορικός συγγραφέας)

«Σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις, η διαδικασία ήταν η ίδια. Έπαιρναν από διάφορα σημεία ομάδες των 50 ή των 100 ανδρών, που ήταν δεμένοι ανά τετράδες και τους οδηγούσαν σε ένα απομονωμένο σημείο, σε μικρή απόσταση από το χωριό. Ξαφνικά ακουγόταν ο ήχος από ντουφεκιές και οι Τούρκοι στρατιώτες που τους είχαν συνοδεύσει επέστρεφαν κατηφείς στο στρατόπεδο. Όσοι στέλνονταν να θάψουν τα πτώματα, τα έβρισκαν σχεδόν πάντοτε τελείως γυμνά, διότι ως συνήθως οι Τούρκοι τούς είχαν κλέψει όλα τους τα ρούχα. Σε περιπτώσεις που υπέπεσαν στην αντίληψή μου, οι δολοφόνοι είχαν εκλεπτύνει το μαρτύριο των

θυμάτων τους εξαναγκάζοντάς τα να ανοίξουν τους τάφους τους προτού τα πυροβολήσουν...».

Χένρι Μόργκενταου (Αμερικανός πρέσβης στην Οθωμανική Αυτοκρατορία)

Η γενοκτονία των Αρμενίων, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας στην νεότερη ιστορία. Δράστες, οι συνήθεις ύποπτοι: Οι Τούρκοι ...

Οι διώξεις που είχαν αρχίσει από τα μέσα της δεκαετίας του 1890, επί σουλτάνου Αμπντούλ Χαμίτ, έφτασαν στο αποκορύφωμα το 1915, όταν οι Νεότουρκοι αποφάσισαν να κάνουν πράξη την επιχείριση «καθαρή» Τουρκία (τότε Οθωμανική Αυτοκρατορία).

Όπως και οι Πόντιοι (και γενικότερα οι Έλληνες της Μικράς Ασίας), ή οι Ασσύριοι, οι Αρμένιοι δεν εκδιώχθηκαν και σφαγιάστηκαν για κάτι που έκαναν, αλλά γι' αυτό που ήταν: Αλλοεθνείς και ετερόδοξοι. Το κίνημα των Νεότουρκων το οποίο είχε αποφασίσει την εκκαθάριση της επικράτειας της Τουρκίας από τα «παρείσακτα» στοιχεία που αλλοίωναν την φυσιολογία του εθνικού κράτους που ονειρεύονταν να εγκαθιδρύσουν, με πρόσχημα την στρατιωτική ασφάλεια της χώρας, αλλά και την κατηγορία της συνεργασίας των Αρμενίων με τους Ρώσους, αποφάσισε τον βίαιο εκτοπισμό τους και την μεταφορά τους στις ερήμους της Συρίας.

Το σύνθημα δόθηκε στις 24 Απριλίου 1915 (η συγκεκριμένη ημέρα θεωρείται ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Αρμενίων), όταν και απαγχονίστηκαν δημοσίως, φυλακίστηκαν ή εκδιώχθηκαν από την Κωνσταντινούπολη εκατοντάδες επιφανή πρόσωπα της αρμενικής κοινότητας. Οι εκκλήσεις βοήθειας προς τις μεγάλες δυνάμεις της Δύσης δεν εισακούστηκαν, καθώς τα οικονομικά συμφέροντα ήταν τέτοια που δεν επέτρεπαν την πολυτέλεια του ανθρωπισμού. Έτσι, ξεκίνησε η συστηματική εξόντωση των Αρμενίων, με την κρατική κάλυψη και την πολύτιμη βοήθεια του τουρκικού όχλου, των ατάκτων και τρόφιμων των φυλακών που αποφυλακίστηκαν ειδικά γι' αυτόν τον σκοπό.

Κατά την διάρκεια της εξαντλητικής πορείας αυτών των ταγμάτων θανάτου, χιλιάδες Αρμένιοι (τους οποίους οι Τούρκοι είχαν ήδη καταληστεύσει) υπέκυψαν στις κακουχίες, την πείνα και την δίψα, ενώ εκατοντάδες χιλιάδες εκτελέστηκαν με συνοπτικές διαδικασίες. Μέσα σε δύο περίπου χρόνια, το αρμενικό ζήτημα είχε «λυθεί». Όσοι επέζησαν, διασκορπίστηκαν στην συνέχεια σε διάφορες χώρες του κόσμου.

Τα συνολικά θύματα, σύμφωνα με αρμενικές και δυτικές πηγές, υπολογίζονται σε περίπου 1.500.000. Οι Τούρκοι κατεβάζουν τον αριθμό στο μισό. Φυσικά δεν δέχονται ότι διεπράχθη γενοκτονία, αλλά απλά εκτοπισμός στα πλαίσια ενός «εμφυλίου» πολέμου ...